

การบริหารจัดการด้านการเงินอย่างมี ประสิทธิภาพขององค์กรมหาชน : มุมมองของ CEO

กฤษณพงศ์ กีรติกร

การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
ผู้บริหารระดับสูงองค์กรมหาชน

1 กันยายน 2550

1

หัวข้อสนทนา

- ลักษณะการทำงานขององค์กรมหาชนเปรียบเทียบกับองค์กรประเภทอื่นในมิติที่มีผลต่อการบริหารการเงิน
- ข้อกำหนดขององค์กรมหาชนที่เกี่ยวข้องการบริหารการเงิน
- หลักการจัดการด้านการเงิน กับ บริบทขององค์กรมหาชน
- แนวคิดเรื่องการวางระบบค่าตอบแทนและเงินเดือน ค่าจ้างที่เหมาะสมสำหรับผู้ปฏิบัติงานในองค์กร

2

การเปรียบเทียบลักษณะขององค์กร

- ส่วนราชการ

- ให้บริการสาธารณะ โดยอาจไม่ต้องคำนึงถึงผู้มีส่วน(stakeholders)
- ไม่มุ่งหารายได้ จึงไม่ต้องคำนึงเรื่องกำไร
- รายรับหลักมาจากงบประมาณ
- ไม่สามารถเก็บเงินส่วนเหลือจากการดำเนินงานในแต่ละปีงบประมาณไว้ได้
จึงมักดำเนินการจ่ายให้หมด โดยไม่ได้คำนึงถึงความจำเป็นต่อความสัมฤทธิ์ผลในการทำงาน
- เป็นนิติบุคคล ทำงานโดยเน้นกฎ ระเบียบ
- มีกลองตัวน้อยในการบริหารน้อย เนื่องจากใช้กฎ ระเบียบ การบริหารงานร่วมกันของระบบราชการ
- ตรวจสอบโดย ส.ต.ง.
- จัดตั้งค่อนข้างเป็นการถาวร

3

การเปรียบเทียบลักษณะขององค์กร

- รัฐวิสาหกิจ

- ให้บริการ หรือขายสินค้าสาธารณะ
- กรณีขายสินค้าบริการ มุ่งกำไร
- รายรับหลักมาจากการดำเนินธุรกิจให้บริการหรือขายสินค้า
- สามารถเก็บเงินส่วนเหลือจากการดำเนินงานในแต่ละปีงบประมาณไว้ได้
แต่มีเงื่อนไขต้องส่งเงินส่วนหนึ่งของกำไรให้รัฐ
- เป็นนิติบุคคล ทำงานโดยเน้นการใช้สัญญา
- สามารถออกกฎ ระเบียบ การบริหารงานได้เอง แต่มักอิงกฎ ระเบียบ การบริหารงานส่วนราชการบางส่วน
- ตรวจสอบโดย ส.ต.ง. และ/หรือ ผู้ตรวจสอบบัญชีจดทะเบียน
- จัดตั้งขึ้นค่อนข้างเป็นการถาวร

4

การเปรียบเทียบลักษณะขององค์กร

- เอกชน
 - ดำเนินธุรกิจเพื่อวัตถุประสงค์ของเจ้าของ
 - มุ่งกำไร
 - รายรับหลักมาจากการดำเนินธุรกิจให้บริการหรือขายสินค้า
 - รายจ่าย มีความพยายามให้น้อยที่สุด เพื่อผลกำไรมากที่สุด
 - เป็นนิติบุคคล ทำงานโดยเน้นการใช้สัญญา
 - มีความคล่องตัวสูงในการบริหาร โดยสามารถกำหนดและปรับปรุงกฎ ระเบียบได้ตามความต้องการของเจ้าของ
 - ตรวจสอบโดยผู้ตรวจสอบบัญชีจดทะเบียน

5

การเปรียบเทียบลักษณะขององค์กร

- องค์กรมหาชน
 - ให้บริการสาธารณะทางสังคมและวัฒนธรรม
 - ไม่มุ่งกำไร
 - รายรับหลักมาจากรัฐ สำหรับปัจจุบัน
 - แต่อาจจะต้องหากแหล่งอื่นเพิ่มขึ้นในอนาคต
 - สามารถเก็บเงินส่วนเหลือจากการดำเนินงานในแต่ละปีงบประมาณไว้ได้ :
เปิดโอกาสให้วางแผนและคำนึงถึงความจำเป็นในการใช้จ่าย
 - เป็นนิติบุคคล ทำงานโดยเน้นการใช้สัญญา
 - สามารถออกกฎ ระเบียบ การบริหารงานได้เอง ทำให้มีโอกาสสร้างความคล่องตัวในการบริหารงาน
 - ตรวจสอบโดยสตง. หรือผู้ตรวจสอบบัญชีจดทะเบียน ที่สตง.เห็นชอบ
 - จัดตั้งตามวัตถุประสงค์ และอาจถูกยุบเลิกเมื่อหมดความจำเป็น ดังนั้นจึงต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้มีส่วนร่วม

6

ประเภทขององค์การมหาชน

- องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542

- แบบเดี่ยว : โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์
- แบบพวง : $OKMD = NBL + Gifted + \dots$

สปร. สวร. ศูนย์เด็กหัวแหลม

- องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

- ลักษณะของการจัดตั้งจะมีผลถึงความซับซ้อนในการบริหารการเงินและการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ

7

ข้อกำหนดขององค์การมหาชนที่เกี่ยวกับการบริหารการเงิน

- ตาม พ.ร.บ. องค์การมหาชน พ.ศ. 2542, หรือ พ.ร.บ. เฉพาะขององค์กร
- ทุน
 - เงิน หรือทรัพย์สินที่ได้รับโอนมา
 - เงินที่รัฐจ่ายให้เป็นทุนประเดิม
- รายได้
 - เงินอุดหนุนจากรัฐ (Block grant, non-itemised budget)
 - เงินที่หาได้เอง
 - ดอกผลของเงินหรือรายได้จากทรัพย์สินขององค์กร
 - เงินบริจาค

8

ข้อกำหนดขององค์การมหาชนที่เกี่ยวกับการบริหารการเงิน

- **รายจ่าย**
 - สามารถกำหนดรายละเอียดเองได้โดยวิธีการถัวจ่าย
 - ต้องใช้จ่ายภายใต้ขอบเขตของงานตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์การมหาชนนั้น
- **การจัดทำงบการเงิน และบัญชี**
 - ตามหลักสากล ตามแบบและหลักการที่คณะกรรมการกำหนด

9

ข้อกำหนดขององค์การมหาชนที่เกี่ยวกับการบริหารการเงิน

- **การออกกฎ ระเบียบการบริหาร**
 - ดำเนินการได้เองภายใต้ความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหาร (สภามหาวิทยาลัย)
 - เป็นจุดแข็งของการดำเนินงานเพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหาร
 - เป็นจุดอ่อน ถ้ามีการใช้โดยไม่มีธรรมาภิบาลและการตรวจสอบที่ดี
- **สามารถกู้ยืม หรือถือหุ้น หรือร่วมทุนกับกิจการอื่นได้ตามเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด**
 - เป็นจุดแข็งที่เพิ่มแหล่งเงินเพื่อการทำงาน
 - เป็นจุดอ่อน ถ้ามีการดำเนินการโดยไม่มี การวิเคราะห์ผลกระทบระยะยาว (ยาวกว่าระยะเวลาสัญญาของผู้อำนวยความสะดวก อธิการบดี)
- **การตรวจสอบ**
 - ส.ต.ง. และ/หรือ ผู้ตรวจสอบบัญชีจดทะเบียนที่ส.ต.ง.รับรอง

10

ประเด็นท้าทายการบริหารองค์การมหาชนเพื่อความยั่งยืน

- ความต้องการการบริการที่มีคุณภาพจากองค์การมหาชนขึ้นกับรัฐ และ/หรือ สังคม stakeholders อื่น(บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต ผู้ใช้งาน วิทยงานบริการ)
- แต่...งบประมาณจากรัฐมีจำกัด
- สามารถหารายได้เอง
- รายได้ที่เหลือจ่ายสามารถเก็บสะสมได้
- ดังนั้น

ถ้าสามารถมีแหล่งเงินสนับสนุนการดำเนินงานและ

ถ้ายังมีความต้องการจาก stakeholders

จะสามารถบริหารองค์การมหาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ¹¹

การบริหารองค์การมหาชนอย่างมืออาชีพ

- บริหารงานด้วยความคิดแบบเอกชน
 - บริหารด้วยแผนหลากหลายมิติ เช่น รายรับ รายจ่าย ผลผลิต
 - ไม่บริหารจากความคิดของมิติรายจ่ายแต่เพียงอย่างเดียว
 - ความคล่องตัว ที่ไม่ต้องการระเบียบที่มากมาย
 - มีกระบวนการที่ตรวจสอบได้ (บริหารความเสี่ยง และมี Post Audit)
- แต่กำหนดเป้าหมายแบบของค์การมหาชน
 - ถ้าไรไม่ใช่เรื่องสำคัญที่สุด จึงไม่ปฏิเสธรายได้
(เป็น not-for profit organization แต่ใช้ non profit organization)
 - การให้บริการสาธารณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีคุณภาพ
ประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า สูงสุด

แนวความคิดการบริหารการเงินขององค์กรมหาชนเพื่อความยั่งยืน

องค์กรมหาชนไม่ใช่องค์กรแสวงหากำไรในทางการค้า

แต่

องค์กรมหาชนอาจต้องมีกำไรเพื่อการพัฒนาและความมั่นคงระยะยาว

รู้จักตนเอง

เพิ่มรายได้

ลดรายจ่าย

มุ่งเป้าหมายของบริการ มากกว่ากำไร

13

การบริหารด้วยสองมุมมองเพื่อความยั่งยืน

Sustainability

Shorterm
Risk

Longterm
Opportunity

ราชการและรัฐวิสาหกิจอาจไม่ต้องมองยาว
มีเงินก็ทำ ไม่มีก็ไม่เป็นไร ยังมีเงินเดือนทุกเดือน

14

หลักการจัดการด้านการเงินทางธุรกิจ

- การวิเคราะห์ทางการเงิน
- การวางแผนและการพยากรณ์ทางการเงิน
- การบริหารการเงิน : องค์กรมหาชนส่วนใหญ่

ไม่มีการกู้หนี้ยืมสินมาดำเนินการ เพราะจะลงทุนในการทำงานหรือโครงการก็ต่อเมื่อมีรายรับแล้ว ซึ่งส่วนใหญ่จะมาจากรัฐ หรือ ค่าธรรมเนียมของบริการแล้ว (องค์กรมหาชนเป็น Super Conservative Investment Body)

- การบริหารเงินทุนหมุนเวียน
- การลงทุน
- โครงสร้างเงินทุน

ไม่เกี่ยวข้องกับองค์กรมหาชนมากนัก
ในปัจจุบัน และที่มองเห็นในอนาคตใกล้

17

การวิเคราะห์ทางการเงิน

- ทำความเข้าใจกับงบการเงินที่เกี่ยวข้อง
 - งบดุล
 - งบกำไรขาดทุน
 - งบกำไรสะสม
 - งบกระแสเงินสด : มีความวิกฤติน้อย ถ้าเงินส่วนใหญ่มาจากรัฐ
- เพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการดำเนินกิจการต่อเนื่อง
 - ดูจากงบดุล : สินทรัพย์ = หนี้สิน + ทุน
 - ดูจากงบกำไรขาดทุน
- เพื่อการประเมินผลของฝ่ายบริหาร
 - เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเป้าหมายที่กำหนด
 - เปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา

CFO

CEO

18

การวิเคราะห์ทางการเงิน

- การวิเคราะห์โดยอัตราส่วนทางการเงินในทางธุรกิจ มีอยู่ 4 กลุ่ม
 - อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง :
 - อัตราส่วนหมุนเวียน = สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน
 - อัตราส่วนแสดงหนี้สิน : ไม่ค่อยเกี่ยวข้องกับองค์กรมหาชนปัจจุบัน เพราะงบประมาณจากรัฐเป็นหลัก
 - อัตราส่วนแสดงผลการดำเนินงาน : ไม่สามารถตอบโจทย์ของผลการดำเนินงานขององค์กรมหาชนได้ => ต้องดัดแปลงโดยพิจารณาค่าอัตราส่วน **Equivalent Output** ต่อ งบดำเนินการ เช่น จำนวนผู้รับบริการทั้งหมด ต่อ สินทรัพย์ถาวร
 - อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการทำกำไร : ไม่ใช่ประเด็นสำคัญ ถ้าต้องการใช้ ต้องดัดแปลง (ดู **cost effectiveness** ไม่ใช่กำไร) เช่น
 - อัตราส่วนผู้รับบริการที่สำเร็จต่อสินทรัพย์ถาวร
 - ค่าใช้จ่ายต่อผู้รับบริการ จำนวนบริการโดยต้องพิจารณาถึงคุณภาพประกอบด้วย

19

สถานะทางการเงินของมจร. 30/09/2547

• สินทรัพย์หมุนเวียน	1,582,965,902.23
• เงินลงทุนระยะยาว	297,000,000.00
• สินทรัพย์ถาวร	2,726,685,226.63
• สินทรัพย์อื่นๆ	3,478,270.45
• รวมสินทรัพย์	<u>4,610,129,399.31</u>
• รวมหนี้สิน	354,606,066.19
• รวมส่วนของทุน	4,255,523,333.12
- ทุนสะสม 2541-2549	4,086,740,375.2
- รายได้สูงกว่ารายจ่าย 2547	166,890,817.95
- เงินบริจาค	1,892,139.97
• รวมหนี้สินและทุน	<u>4,610,129,399.31</u>

20

• สินทรัพย์หมุนเวียน	192,939,333.51	
• เงินลงทุนระยะยาว	10,000,000.00	
• สินทรัพย์ถาวร	325,283,164.94	
• สินทรัพย์อื่นๆ	3,730,131.70	
• รวมสินทรัพย์	<u>531,952,630.15</u>	
• รวมหนี้สิน		71,559,261.55
• รวมส่วนของทุน		460,393,368.60
- ทุนประเดิม		95,124,768.68
- กองทุนโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์		24,672,574.49
- รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม		340,596,025.43
• รวมหนี้สินและทุน		<u>531,952,630.15</u>

21

การวางแผนและการพยากรณ์

- เป็นส่วนสำคัญต่อความยั่งยืนขององค์กร
- ควรพิจารณาวางแผนในหลากหลายมิติ (Scenario Planning) โดยต้องคำนึงผลงานบริการที่ต้องการทำเสมอ
- สิ่งที่ควรวิเคราะห์
 - มิติด้านรายได้
 - มิติด้านรายจ่าย
 - งบประมาณเงินสด ในกรณีที่มีรายได้อื่นมากนอกเหนือจากรัฐ

22

มิติการบริหารการเงินด้านรายได้

- วิเคราะห์สัดส่วนรายได้
- วิเคราะห์รายได้ออกภาค
- แสวงหาแหล่งรายได้ใหม่ : โครงการอิสระจากรัฐและเอกชน ค่าธรรมเนียมค่าตอบแทนการลงทุน เงินบริจาค
- บริหารทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด : สั้น กลาง ยาว
 - บุคลากร
 - องค์กรความรู้
 - เงินสด
 - ครุภัณฑ์
 - พื้นที่ และ เวลาใช้งาน
 - บริหารกระแสเงินสด
- จัดตั้งกองทุนเพื่อการบริหารการเงินระยะยาว

23

การวิเคราะห์ความเสี่ยงของสถานะทางการเงินด้านรายได้ : กรณีมจร.

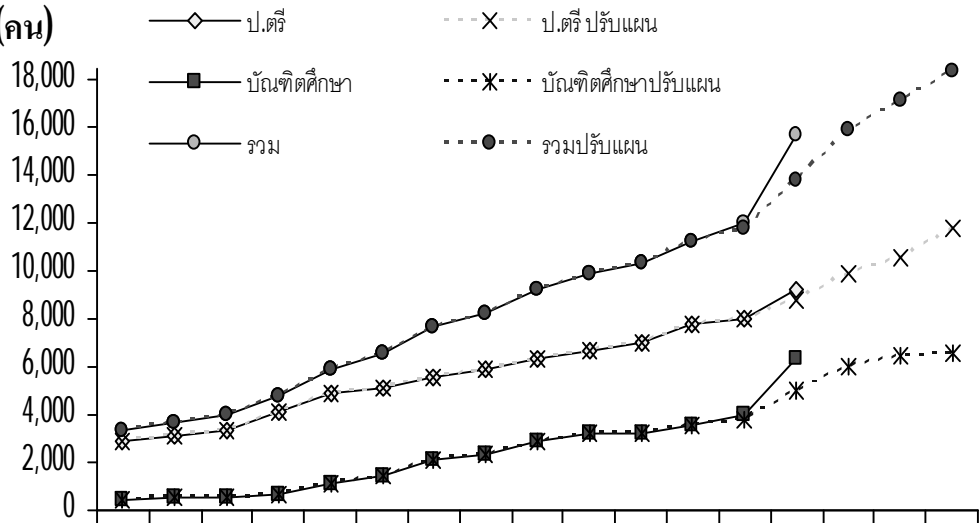
วิเคราะห์สัดส่วนรายได้สำคัญต่อรายได้ทั้งหมด

- รายได้จากค่าเล่าเรียน + งบดำเนินการจากรัฐเกี่ยวกับการศึกษา ~ 63%
- รายได้จากงานวิจัย ~ 8% (Increasing)
- รายได้จากงานบริการวิชาการ ~ 14% (Increasing)
- รายได้จากเงินบริจาค ?
- ทำอย่างไรให้ได้ตามเป้าหมาย ?
 - เพิ่มค่าเล่าเรียน เป็นคำตอบสุดท้ายหรือไม่ ?

24

แผนงานด้านการผลิตบัณฑิต : ภาพรวมจำนวนนักศึกษาทั้งหมด แผนปฏิบัติการราชการแผ่นดิน 4 ปี (พ.ศ. 2548-2551)

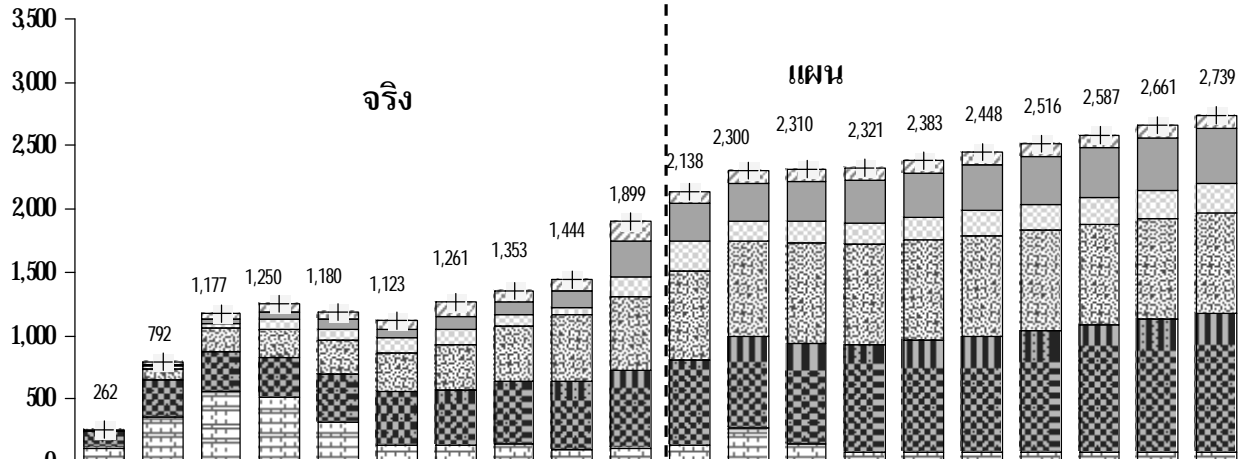
จำนวน (คน)

	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551
—◇— ป.ตรี	2,892	3,097	3,370	4,075	4,861	5,122	5,554	5,940	6,330	6,653	7,046	7,781	8,026	9,298			
- - - X - - - ป.ตรี ปรับแผน	2,892	3,097	3,370	4,075	4,861	5,122	5,554	5,940	6,330	6,653	7,046	7,781	8,056	8,783	9,913	10,624	11,826
—■— บัณฑิตศึกษา	471	551	594	684	1,080	1,503	2,140	2,352	2,946	3,261	3,267	3,523	3,989	6,384			
- - - * - - - บัณฑิตศึกษาปรับแผน	471	551	594	684	1,080	1,503	2,140	2,352	2,946	3,261	3,267	3,523	3,737	5,002	6,072	6,514	6,618
—○— รวม	3,363	3,648	3,964	4,759	5,941	6,625	7,694	8,292	9,276	9,914	10,313	11,304	12,015	15,682			
- - - ● - - - รวมปรับแผน	3,363	3,648	3,964	4,759	5,941	6,625	7,694	8,292	9,276	9,914	10,313	11,304	11,793	13,785	15,985	17,138	18,444

มจร: รายรับและประมาณการรายรับ ตั้งแต่ปี 2535 - 2558

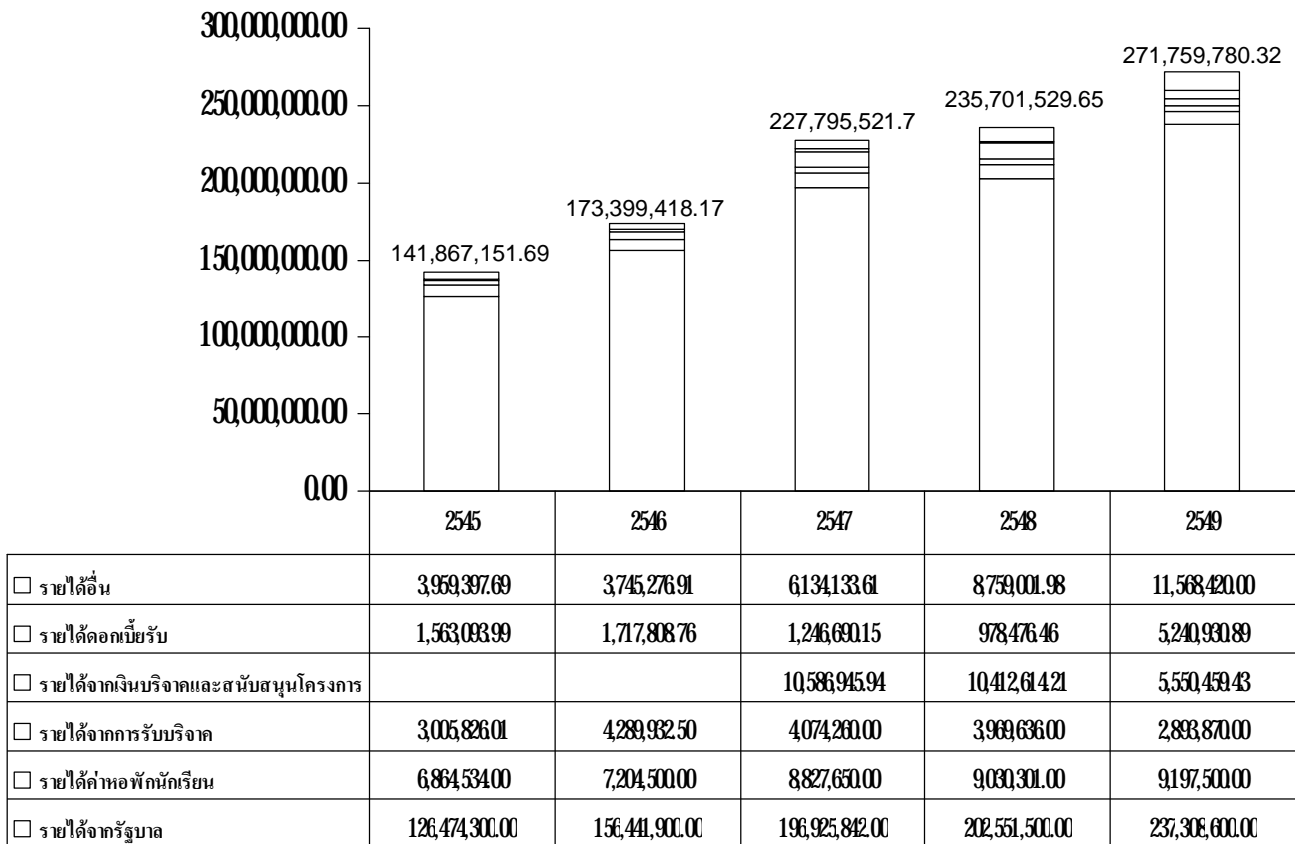
หน่วย : ล้านบาท

	35	39	41	42	43	44	45	46	47	48จริง	49แผน	50	51	52	53	54	55	56	57	58
☐ เงินอื่นๆ	5.7	21.8	52.3	62.68	54.68	69.43	105.4	84.73	94.95	150.95	85.91	100	100	100	100	100	100	100	100	100
☐ เงินบริการ	0.41	10.9	26.71	57.82	78.62	74.59	99.15	104.3	134.67	282.04	301.89	296.14	310.94	326.49	342.82	359.96	377.96	396.85	416.7	437.53
☐ เงินวิจัย	0.61	20.49	34.56	74.42	88.44	114.54	132.74	93.97	54.57	152.28	244.15	159.89	167.89	176.28	185.1	194.35	204.07	214.27	224.99	236.24
☐ ค่าธรรมเนียม	13.23	85.62	191.28	230.57	266.56	308.39	352.17	432.33	518.22	586.28	702.08	752.02	796.39	794.63	794.63	794.63	794.63	794.63	794.63	794.63
☐ งบอุดหนุนการอาชญากรรม	134.94	295.29	318.065	313.29	382.11	419.213	441.484	497.19	535.84	612.49	671.11	725.01	783.64	847.44	884.4	922.98	963.27	1,005.35	1,049.28	1,095.15
☐ งบอุดหนุนอาชญากรรม	107.42	338.14	554.04	511.2	310.07	137.2	130.18	139.98	105.3	114.88	132.6	266.73	150.73	75.73	75.73	75.73	75.73	75.73	75.73	75.73
+ รวม	262.31	792.24	1,176.96	1,249.98	1,180.48	1,123.36	1,261.12	1,352.50	1,443.55	1,898.92	2,137.74	2,299.79	2,300.59	2,320.58	2,382.67	2,447.65	2,515.66	2,586.83	2,661.32	2,739.28

พยากรณ์รายรับหลักได้ถ้ารู้เป้าหมายผลผลิตหลัก เป้าหมายอื่นใช้ trend analysis
ในที่สุด เป้าพยากรณ์จะเป็นเป้าหมายองค์กรที่ต้องบริหารให้ได้

MWIT : ผลการดำเนินงานทางการเงิน ตั้งแต่ปี 2545-2549

มติการบริหารการเงินด้านรายจ่าย

- วิเคราะห์และลำดับความสำคัญของประเภทรายจ่ายเพื่อการ
บริหารความเสี่ยง

จะอยู่ได้ ต้องรักษาอะไร มีค่าใช้จ่ายเท่าใด อะไรต้องตัดก่อนตัดหลัง

- ค่าใช้จ่ายบุคลากร + เงินประจำตำแหน่ง + เงินสวัสดิการ
- งบดำเนินการแยกประเภทจากโครงการต่าง ๆ

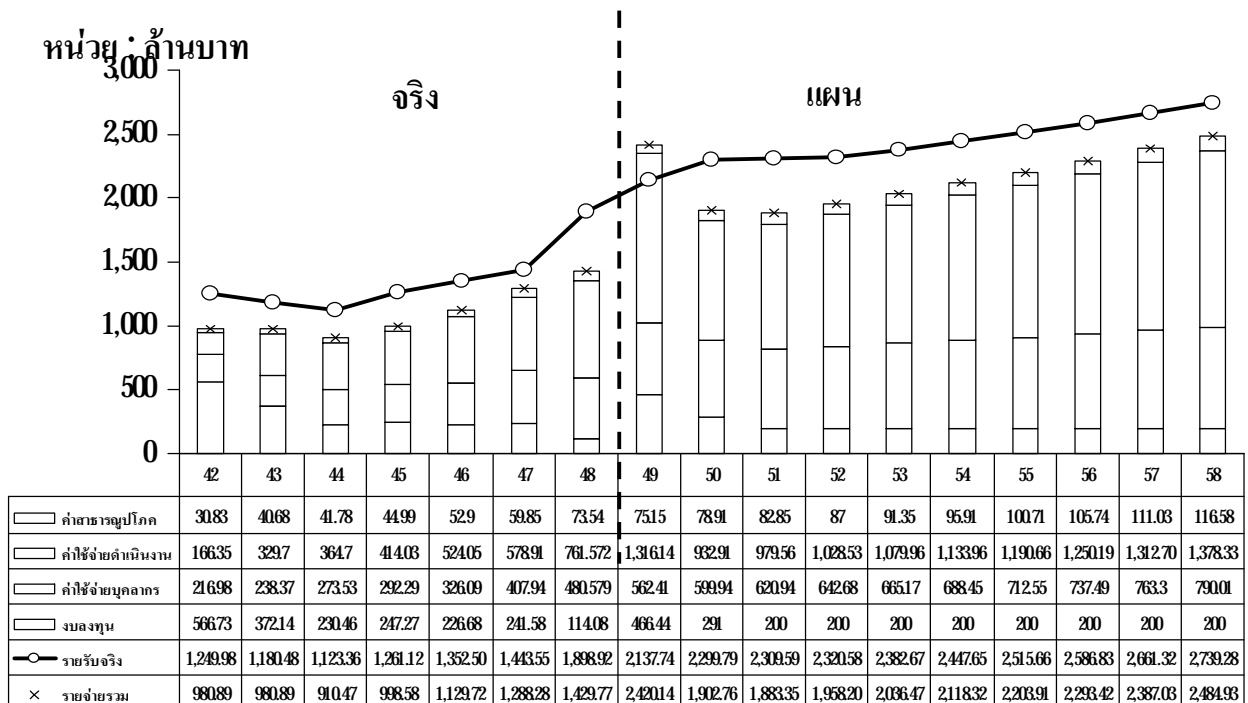
- วิเคราะห์ภาระค่าใช้จ่ายระยะยาว

ความเสี่ยงเรื่องค่าใช้จ่ายอนาคต

- ค่าใช้จ่ายตามกฎหมายแรงงาน
 - การปรับระเบียบสวัสดิการของภาครัฐและตามกฎหมายแรงงาน
- ค่าใช้จ่ายบุคลากรที่เพิ่มขึ้น
- ค่าใช้จ่ายเรื่องการลงทุนเพื่อทดแทนครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง
- พิจารณาลดค่าใช้จ่าย :
 - การใช้ทรัพยากรร่วม
 - จัดโครงสร้างที่เป็นกลุ่มงาน

29

มจร: ค่าใช้จ่ายหลักจำแนกตามหมวดรายจ่ายปี 2542 - 2558

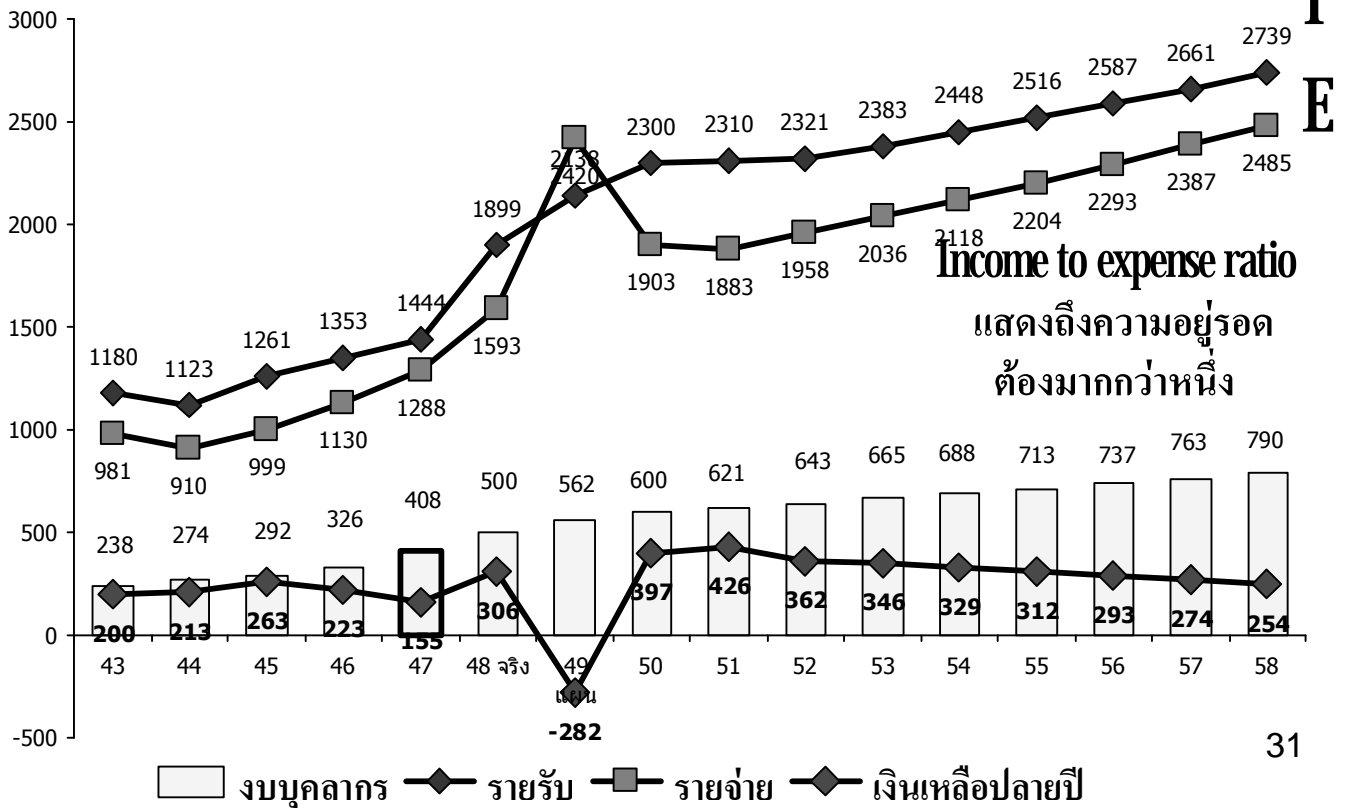

จับตาค่าใช้จ่ายคน ต้องรักษาคณิให้ได้ แต่ขณะเดียวกันต้องไม่สูงจนกินงบดำเนินการและพัฒนาอื่น แต่ต้องดูควบคู่กับรายรับด้วย ถ้าสูงเมื่อเทียบกับงบดำเนินการ แต่ต่ำเมื่อเทียบกับรายรับ ยังใช้ได้

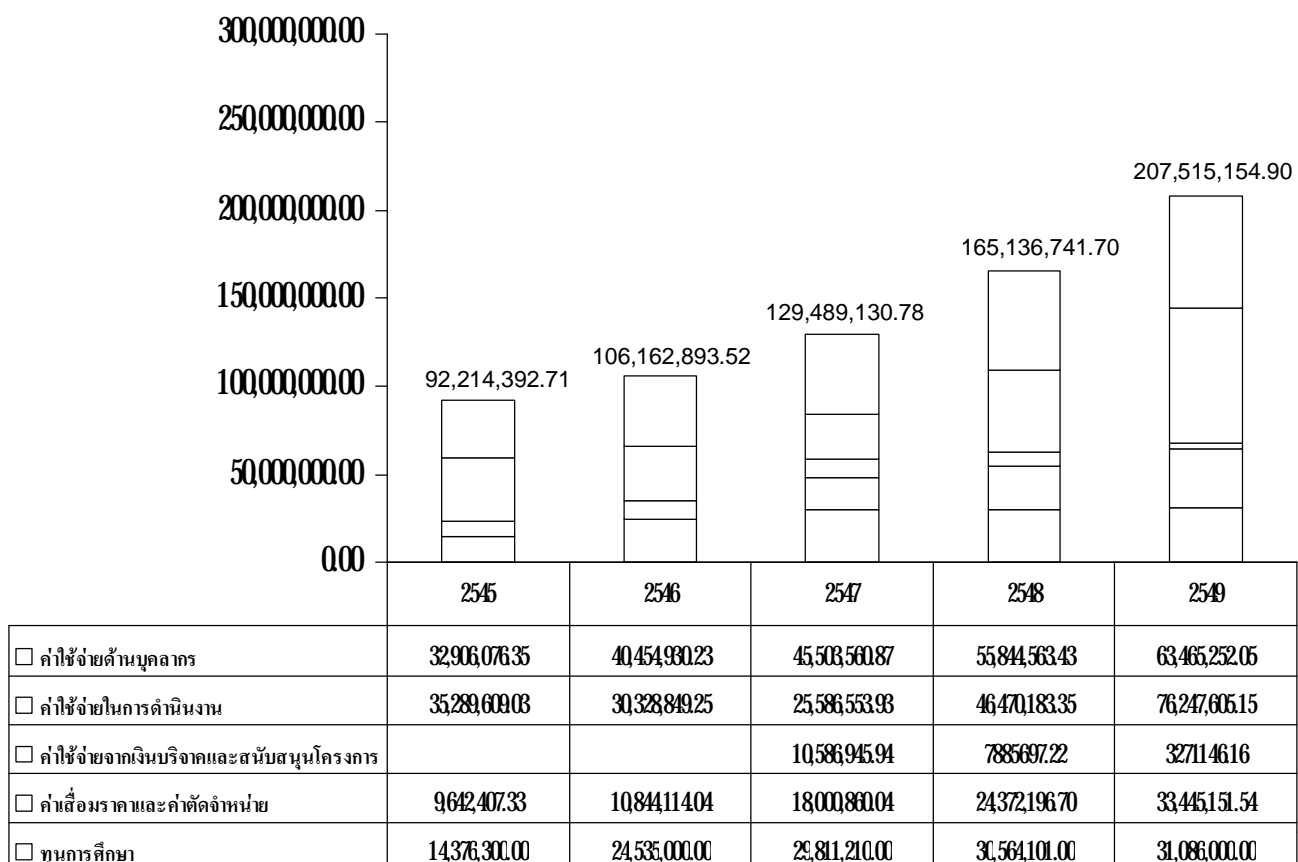
30

มจร: เปรียบเทียบรายรับ - รายจ่าย ตั้งแต่ปี 2543- 2558 เทียบกับงบบุคลากร

ล้านบาท

MWIT: ผลการดำเนินงานทางการเงิน - รายจ่าย ตั้งแต่ปี 2545-2549

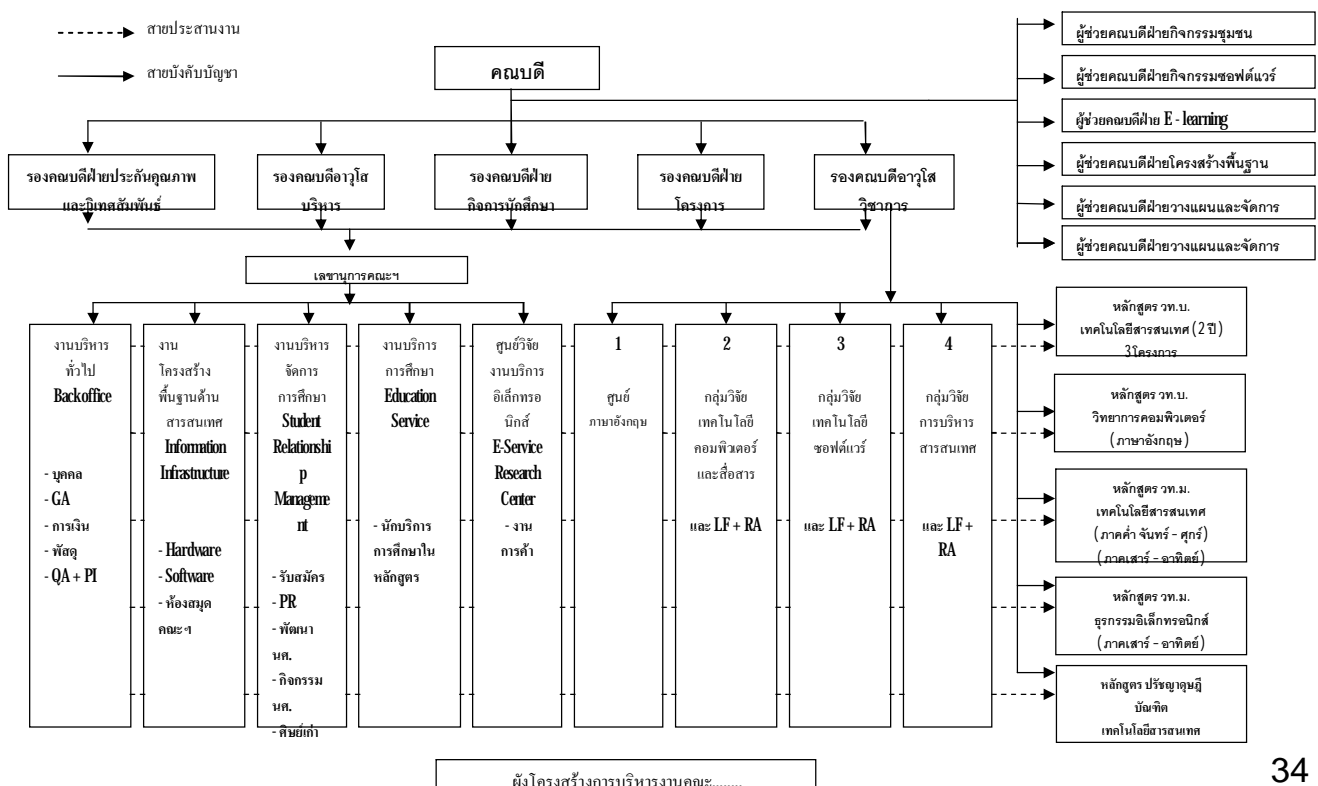

แนวทางการลดความเสี่ยงเรื่องค่าใช้จ่าย : กรณี มจร.

- ใช้ประโยชน์จากพื้นที่ที่มีอยู่ให้มากขึ้น ตามช่วงเวลาที่ใช้ประโยชน์ได้ (กลางวัน ค่ำ เสาร์/อาทิตย์) เพื่อให้เกิดรายได้หรือมีผลผลิตอื่น
- การพิจารณาความอยู่รอดของหลักสูตรที่มีจำนวนนักศึกษาน้อยกว่าเป้าหมาย
- การพิจารณาขนาดของกลุ่มเรียนที่เหมาะสมกับการจัดการและต้นทุน
- การพิจารณาการรวมกลุ่มเรียนสำหรับวิชาที่มีเนื้อหาเหมือนกันแต่มีรหัสต่างกัน (ต่างภาควิชาเป็นส่วนใหญ่)
- การพิจารณาเพิ่มประสิทธิภาพและสมรรถนะการทำงานของระบบบริหารจัดการ เพื่อใช้บุคลากรทำงานอื่น ๆ ได้มากขึ้น เช่นการจัดโครงสร้างการทำงานเป็นแบบ Cluster และจัดงานเป็นแบบ Project-Based

33

การสร้างความยืดหยุ่น : ผลผลิตไม่ยึดติด โครงสร้างฮอติวูด โมเดล

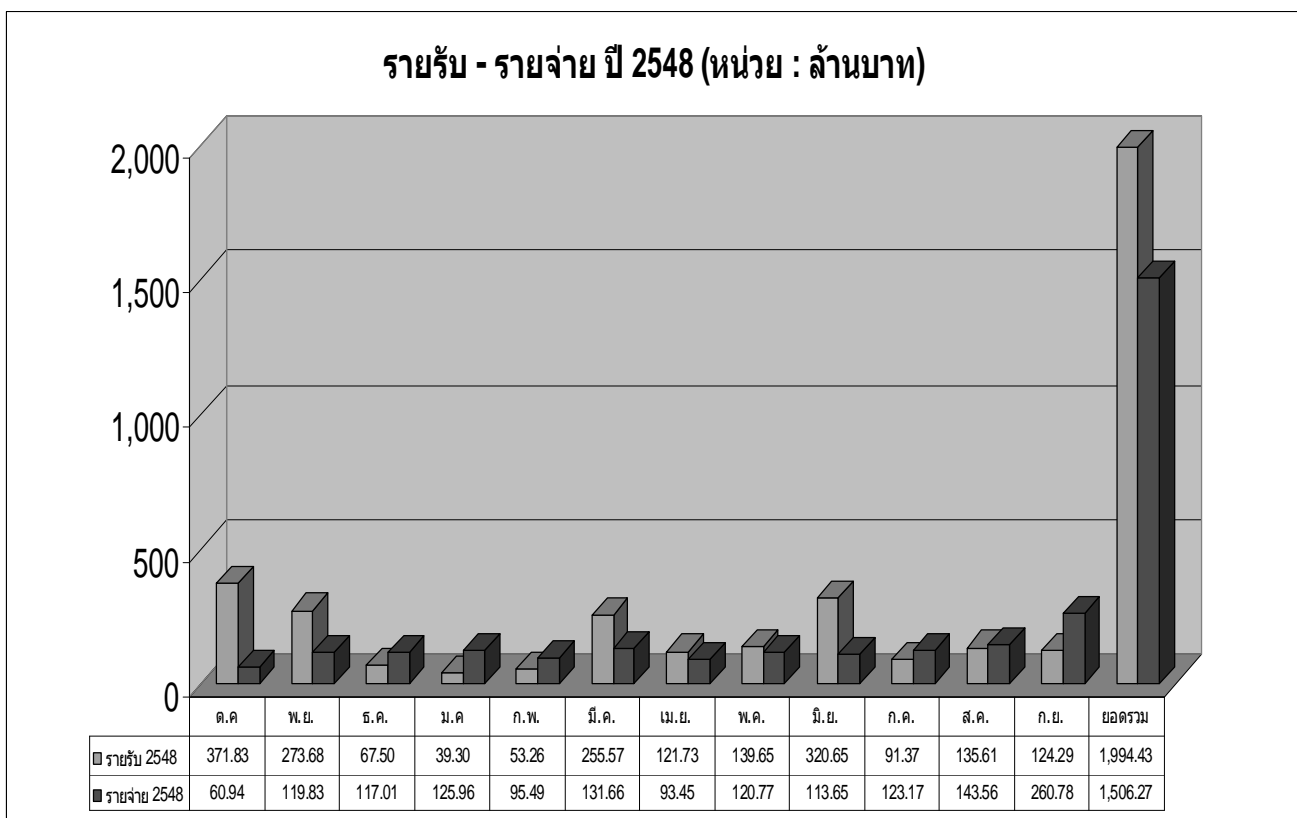
34

การวิเคราะห์งบกระแสเงินสด

- เพื่อวางแผนการจัดการและสำรองเงินทุนเพื่อการดำเนินการโดยไม่ทำให้การทำงานต้องหยุดชะงัก
- เพื่อวางแผนการนำเงินส่วนเกินไปหาผลตอบแทนเพิ่มขึ้น
- ไม่ใช่ปัญหาขององค์การมหาชนที่ใช้งบประมาณรัฐเป็นหลัก

35

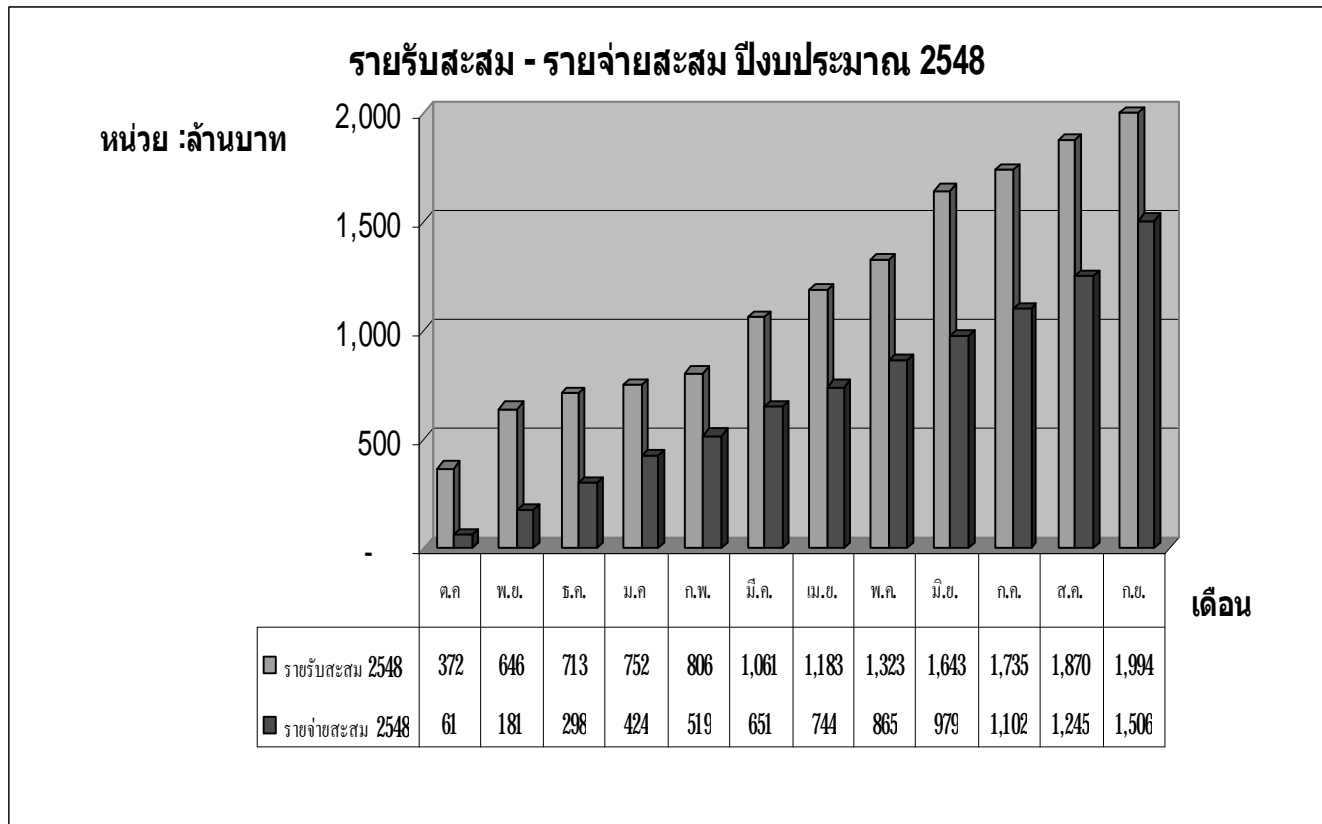
รายรับ - รายจ่าย ปีงบประมาณ 2548

6

รายรับสะสม - รายจ่ายสะสม ปีงบประมาณ 2548

ไม่มีปัญหากระแสเงินสดทุกเดือน เอาไปลงทุนได้

การบริหารจัดการการเงินตามหลักธรรมาภิบาล

- ความเข้าใจเรื่องขอบเขตแห่งอำนาจและหน้าที่ : **ไม่มีความคิดการใช้เงินแบบเอ้าแก'**
 - ขั้นตอนที่อนุมัติ
 - ใครกลั่นกรอง
- กำหนดระเบียบที่เหมาะสมและคล่องตัว โดยคำนึงถึงความเสี่ยงในการบริหารการเงิน และผลกระทบในแต่ละด้าน ร่วมกับค่าใช้จ่ายในการบริหารการเงินด้วย **ซึ่งต้องพิจารณาถึงความคุ้มค่า มิใช่ค่าใช้จ่ายต่ำสุด**
- ต้องยอมรับความผิดพลาดเป็นบทเรียน และพร้อมจะปรับเปลี่ยน
- ต้องมีกระบวนการตรวจสอบทั้งผลงานและการบริหารการเงิน
 - คณะกรรมการบริหาร : ดูแลกำกับผลงาน และการบริหารการเงิน
 - ผู้ตรวจสอบภายใน : ขึ้นกับคณะกรรมการบริหารโดยตรง
 - ผู้ตรวจสอบภายนอก : ส.ต.ง. และ/หรือ ผู้ตรวจสอบบัญชี
 - ผู้ตรวจสอบผลงาน : กพร. สมศ.
- ต้องมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการบริหารการเงิน เพื่อพร้อมให้มีข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และตรวจสอบ

การวางระบบค่าตอบแทนที่เหมาะสม

- องค์การมหาชนส่วนใหญ่ทำงานด้วยองค์ความรู้ จึงต้อง
ใช้คนเป็นหลัก => ทำอย่างไรจึงได้คนที่มีความสามารถ
และสามารถเก็บคนเหล่านี้ไว้ในองค์กรได้อย่างมี
ความสุข
- ความสำเร็จขององค์การมหาชน จึงขึ้นอยู่กับวิธีการ
บริหารงานบุคคลที่ดี

39

การสร้างทัศนคติต่อการทำงานในองค์การมหาชน

- องค์การมหาชนได้อะไร
- บุคลากรได้อะไร
- บุคลากรให้อะไร
- องค์การมหาชนให้อะไร

ระบบบริหารงานบุคคลที่ดีต้องตอบคำถามเหล่านี้
เพื่อสร้างความสมดุล

สิ่งที่บุคลากรคาดหวัง

สิ่งที่องค์กรคาดหวัง

• ความมั่นคงและ ความก้าวหน้า ในด้าน การงาน• เงินเดือนขั้นและ สวัสดิการที่ดี• องค์กรความรู้ที่เพิ่มขึ้น	• บริการตามวัตถุประสงค์• องค์กรความรู้ใหม่• ฐานะทางการเงินมั่นคง (ระยะยาว)• การเป็นที่รู้จักและยอมรับ

ระบบบริหารงานบุคคลที่ดีต้องสะท้อนสิ่งเหล่านี้
ด้วยความเป็นธรรมชาติ

1

โครงสร้างค่าตอบแทนและสิ่งแวดล้อมที่จูงใจ

- เงินเดือนที่เหมาะสมกับภาระงาน : แข่งขันได้กับภาคเอกชนที่ต้องการคนแบบเดียวกัน โดยใช้ข้อมูลจากรายงานการสำรวจ
- เงินรางวัลประจำปี
- ระบบสวัสดิการที่เหมาะสม
 - กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
 - ทุนการศึกษา
 - ค่ารักษาพยาบาล
- สัญญาจ้างและภาระงานที่มีความชัดเจน
- ระบบการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร
- การสื่อสารในองค์กรที่ดีเพื่อสร้างความเข้าใจในองค์กร

42

มจร: โครงสร้างการจ้างงาน และสมดุของภาระงาน

- เป็นระบบที่จ้างด้วยสัญญาจ้าง
 - พนักงานมหาวิทยาลัยแบบทดลองงาน (2ปี)
 - พนักงานมหาวิทยาลัยแบบประจำ (3ปี)
 - พนักงานมหาวิทยาลัยแบบประจำ (ไม่กำหนดเวลา แต่เอาออกได้จากการประเมิน ถ้าไม่ดี)
- ให้ความสำคัญต่อตัวในการจ้างลูกจ้าง
- ให้ความสำคัญต่อตัวในการบริหารความแตกต่างของค่าตอบแทน : PPBS

43

มจร: โครงสร้างตำแหน่ง และอัตราเงินเดือนกลาง

- จำแนกกลุ่มงานตามกลุ่มภารกิจของมหาวิทยาลัย เป็น 4 กลุ่มใหญ่
 - กลุ่มวิชาการ (ว)
 - กลุ่มสนับสนุนวิชาการ (สว)
 - กลุ่มบริหารและสนับสนุน (บ-จ-พ)
 - กลุ่มผู้บริหาร (มีวาระตามพระราชบัญญัติฯ)
- แต่ละกลุ่มงานแบ่งออกเป็นระดับแตกต่างกัน ตามค่าของงาน และโครงสร้างการทำงานในองค์กร
- กำหนดค่าตอบแทนตามค่าของงาน (ไม่ขึ้นกับโครงสร้างค่าตอบแทนของราชการ แต่ใช้โครงสร้างค่าตอบแทนที่สำรวจ เพื่อพิจารณาการแข่งขันในการจ้างงาน)
- มีมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของแต่ละตำแหน่ง
- มีเกณฑ์ในการเลื่อนระดับตำแหน่ง (ข้ามกล่อง) ของพนักงานแต่ละกลุ่ม
- ใช้ค่ากลาง (mid point) ของแต่ละกลุ่มตำแหน่ง(กล่อง) ในการขึ้นเงินเดือนตามผลการปฏิบัติงานแต่ละปี ไม่ขึ้นเป็นเปอร์เซ็นต์ของเงินเดือนเพราะมีปัจจัยประวัติศาสตร์ ทั้งนี้อาจพิจารณาค่ากลางอ้างอิงในแต่ละปีให้เหมาะสมกับค่าเฉลี่ยของเงินเดือนรวม เพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่มหาวิทยาลัยมากเกินไป

44

มจร: การสร้างความสมดุลของภาระงาน

- มีการกำหนดสัดส่วนภาระงานที่ค้ำึงถึงความสมดุลของภาระงานของมหาวิทยาลัยและค่าตอบแทน
- กรณีพนักงานสายวิชาการ มีกำหนดคะแนนรวมคาดหวังของแต่ละระดับ
- มีการกำหนดภาระงานออกเป็น 5 กลุ่ม
 - 1) งานสอน
 - 2) งานวิชาการ
 - 3) งานบริหาร
 - 4) งานบริการอื่นๆ
 - 5) งานหาทรัพยากรให้แก่มหาวิทยาลัย

ระดับ	คะแนน
จ1	10
จ2	12
จ3	14
จ4	16
จ5	18
จ6	20

45

มจร: แนวคิดพื้นฐานในการสร้างองค์กรใหม่

: การบริหารบุคคล

การค้ำึงถึงบุคลากรทุกประเภท

การดูแลผลประโยชน์ของคน (การเปลี่ยนสภาพ การเจรจาเข้าสู่กรอบอัตราเงินเดือนใหม่ สวัสดิการจนเกษียณอายุ)

การให้เกียรติและยอมรับความแตกต่าง(เช่น การเลือกสภาพการจ้างเอง ไม่บังคับคนเก่าที่ทำวิจัยไม่ได้)

การใช้การจูงใจมากกว่าการบังคับ

การมีมาตรฐานเดียวในการทำงาน

การกำหนดภาระงานที่ให้ทางเลือก

การประเมินเพื่อการขึ้นเงินเดือน/เลื่อนตำแหน่ง/ต่อสัญญา บนฐานของ evidence based

และการมีส่วนร่วม

การให้รางวัลประจำปี

การลงทุนในการพัฒนาคน : แผนการฝึกอบรมบุคลากร โครงการ นบก. โครงการ UR

การพัฒนาระบบพีเลียง

46

มจร: แนวคิดพื้นฐานในการสร้างองค์กรใหม่

: การสร้างระบบกำกับและตรวจสอบการบริหารงานบุคคล

คณะกรรมการบริหารงานบุคคล คณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์

: การสร้างการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง : การสื่อสาร

การระดมความคิดในทุกระดับของมหาวิทยาลัย เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายหลัก/ยุทธศาสตร์(Flagships) กิจกรรม และงบประมาณ

สนับสนุนงบประมาณให้ทุกส่วน ทุกคน ที่มีความริเริ่มทำโครงการ/กิจกรรมใหม่ตาม Flagship

: การสร้างความเข้าใจและการถ่ายทอดข้อมูลในองค์กร : การสื่อสาร

หนังสือพิมพ์, เว็บไซต์มหาวิทยาลัย, รายงานประจำปี

การเดินทางชี้แจงกับกรรมการคณะ

การประชุมระดมสมองที่ต่อเนื่อง (ตลอดทั้งปี) : อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา

การแสดงผลการดำเนินงานประจำปี

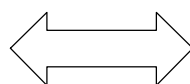
การ engage กับผู้บริหารระดับกลางทุกสายอย่างต่อเนื่อง

47

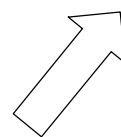
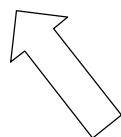
ยุทธศาสตร์การบริหารงานบุคคลขององค์กร ภายใต้ความเสี่ยงด้านรายรับ

- ต้องไม่ทำให้ภาระงานและคุณค่าของความเป็นองค์กรเฉพาะสูญหายไป
 - ความหลากหลายและความเข้มแข็งทางวิชาการ
 - การบริการสังคมที่ควรจะมี
 - ความคุ้มค่าของงานไม่ได้กำหนดด้วยเรื่องการเงินเท่านั้น
- สร้างสมดุลระหว่าง

ความมั่นคงทางการเงิน

ความเป็นเลิศทางบริการ

การบริหารงานบุคคล

48

สรุปประเด็นสาระ

- รู้จักตนเอง
- บริหารด้วยมุมมองสองด้าน : Risk vs Opportunity, Short term vs Long term
- กล้าคิด ต้อง กล้าทำ, เมื่อไม่เหมาะสมต้องกล้าเปลี่ยนแปลง
- ใช้วิธีบริหารระเบียบ มากกว่าใช้ระเบียบบริหาร
- การสื่อสารต้องมีความหลากหลาย : ไม่ทางการ ทางการ
- การบริหารคนเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง
ต้องบริหารโดยการให้เกียรติ ให้โอกาส และพัฒนา
(อยู่ในหัวใจ ไม่อยู่บนหัว)

Q & A